DOUĂ MONOLOGURI NU FAC UN DIALOG

Prof. Olimpia Ioniță
Colegiul Economic „Viilor" București

Moto: „Copilul ajunge pentru părinţii săi, după educaţia pe care o capătă: răsplată sau pedeapsă." - Jean Jacques Rousseau

Tipul activității: Atelier de lucru cu părinții
Titlul: *Două monologuri nu fac un dialog*
Grup ţintă: Părinții elevilor de liceu
Scop: Asigurarea unei comunicări pozitive între familie şi şcoală, în vederea combaterii absenteismului şi a abandonului şcolar.
Obiective: Iniţierea unei comunicări pro-active cu părinţii;
Valorizarea părinţilor ca sursă de educaţie;
Corectarea unor comportamente inadecvate, a unor situaţii de criză;
Rezultate aşteptate: Creşterea şanselor elevilor de finalizare a studiilor la timp.
Construirea unor parteneriate şcoală-familie.
Resurse materiale şi procedurale: Fişe de lucru, prezentare materiale informative în format electronic, ecran de proiecţie, laptop, videoproiector, coli A4.
Resurse de timp: 90 minute

Scenariu didactic:

1. Activitatea începe cu un exerciţiu de spargere a gheţii: fiecare părinte are sarcina de a nota pe o coală A4, într-o *alternare de deal-vale*, evenimente plăcute şi evenimente mai puţin plăcute pe care le-a trăit alături de propriul copil. Marcarea acestora se poate face prin semnul (+) sau (-), urmat de un titlu, o idee, un cuvânt cheie etc.

(+) spectacol de teatru

Model:

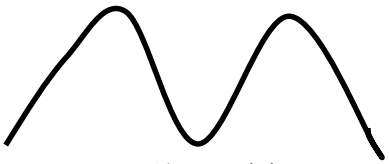

(-)notă slabă

- ♣ Se poartă discuţii referitoare la impactul acestor evenimente asupra fiecăruia, consecinţele, remedierea lipsurilor şi învăţăturile desprinse.
- ♣ Profesorul evidenţiază importanţa comunicării şi petrecerii timpului împreună cu propriul copil, în vederea stabilirii unei relaţii armonioase, care să-i ofere tânărului suportul necesar pentru a avea succes la şcoală şi în viaţă.

2. Se expune pe ecran *Anexa 1* şi se discută, pe baza celor 2 scheme, despre cât timp comunicăm pe parcursul unei zile; se subliniază cele 45 de procente alocate ascultării, ceea ce înseamnă că o comunicare pozitivă presupune asertivitate, o ascultare activă.

   Se proiectează *Anexa 2* şi „se construieşte *Casa comunicării*. Părinţii precizează la ce nivel al comunicării se află în relaţia cu propriii copii şi meditează la ceea ce urmează să întreprindă dacă nu au ajuns la *acoperişul casei*.

3. Următorul moment al activităţii vizează un aspect major care stabileşte nivelul comunicării: *stima de sine.* Modul în care comunicăm cu cei din jur ne dezvăluie personalitatea şi, indirect, valoarea pe care ne-o atribuim. De ce este important să avem o bună imagine de sine? În primul rând, ne vom

simți mai bine, atât în raport cu noi înşine, cât și cu ceilalți. O imagine de sine scăzută poate funcționa asemenea unei bariere ascunse în calea comunicării eficiente, dar constituie și o piedică în calea relațiilor. Se analizează *Anexa 3*.

4. Printr-o imagine de sine ridicată se obține o perspectivă amplă asupra lucrurilor și oamenilor. Se dezbate *Anexa 4.*
    - ♣ *Exerciţiu:* Se distribuie *Fişa de lucru*, pe care părinţii reformulează (după modelul oferit în coloana-dreapta) enunţurile din prima coloană(stânga), eliminând cuvintele-sentinţă, de reproş, de etichetare, termenii negativi, care constituie bariere în calea comunicării eficiente.
5. Feedbackul atelierului de lucru este asigurat printr-o activitate de muncă în echipă.
    - ♣ Părinţii sunt împărţiţi în 4 grupe; profesorul distribuie fiecărei grupe *Anexa 5* și solicită crearea unei poveşti cu morală/învăţătură, pe baza imaginilor.
    - ♣ Reprezentantul fiecărei grupe prezintă povestea, învăţătura parabolei fiind aceea că prin comunicare şi colaborare, oamenii reuşesc să soluţioneze conflictele, să-şi rezolve problemele şi să-şi atingă obiectivele, de multe ori comune.

Bibliografie:

1. Thomas Gordon, *Manualul părinţilor eficace*, Editura Tritonic, 2011;
2. http://www.unicef.ro/wp-content/uploads/Ghid-de-idei-practice-pentru-parintii-din-scoala-mea-2013.pdf.

Anexa 1

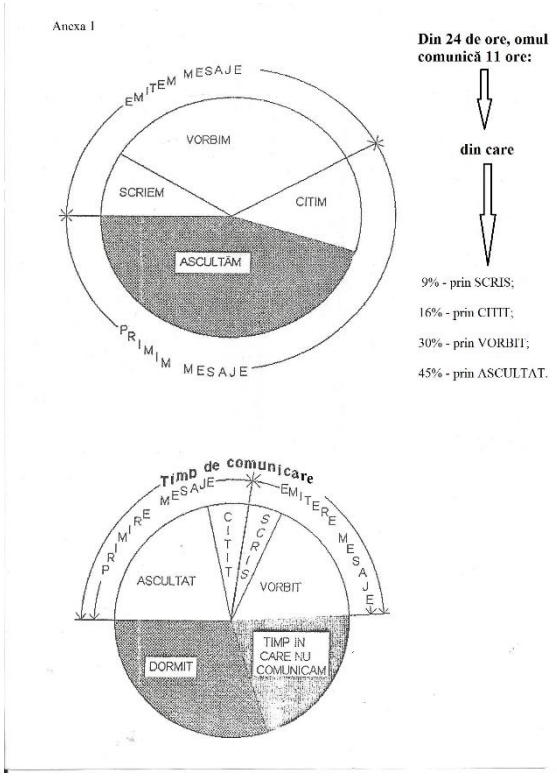

Din 24 de ore, omul comunică 11 ore:

din care

9% - prin SCRIS;

16% - prin CITIT;

30% - prin VORBIT;

45% - prin ASCULTAT.

ANEXA 2

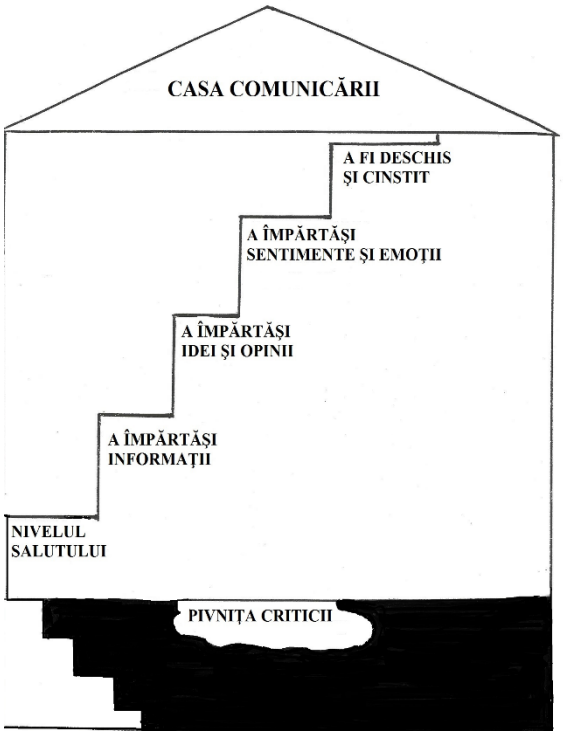

Anexa 3

Cele 12 bariere de comunicare

În *Manualul părinților eficace*, Dr. Thomas Gordon expune şi explică cele 12 bariere care pot exista în comunicarea cu propriul copil, fără măcar să-ți dai seama.

Primele 5 categorii, într-o formă sau alta, propun explicit rezolvarea problemei, în situația în care problema este a copilului(elevului):

1. Îi dai ordine, îl comanzi, îl direcționezi*: Taci !, Fă-ţi lecţiile !, Nu te mai plânge !, Gata cu joaca, hai la masă !, Nu-mi pasă că eşti aşteptat de copii, tu trebuie să-ţi faci ordine mai întâi în cameră !*

2. Îl avertizezi, îl amenințI: *Dacă faci/nu faci asta, mă supăr pe tine !, Încă un protest şi nu ştiu ce-ţi fac...!*

3. Îl îndemni, îi ţii predici: *Ar trebui să…, Ar fi mai bine să…, Ştii bine că datoria ta este să înveţi.*

4. Îi dai sfaturi, îi dai soluţii sau sugestii(necerute): *Cel mai bine ar fi dacă ţi-ai face un orar, Încearcă să…, Îţi sugerez să…, De ce nu… ?*

5. Îl mustrezi, îi ţii lecţii, îi dai argumente logice: *Nu uita că mai sunt doar trei săptămâni până la examen şi vei intra în criză de timp, Dacă renunţi aşa uşor, nu vei reuşi să faci nimic, niciodată !*

Următoarele categorii de bariere de comunicare conţin o neacceptare prin luare de atitudini a părintelui(profesorului). Practic, ascund în ele propuneri neexplicite de rezolvare a problemei copilului(elevului):

6. Îl judeci, îl critici, îl învinuieşti: *Eşti un leneş şi nu vrei să înveţi !, Scrii foarte urât !, Nu gândeşti deloc cum trebuie !*

7. Îl lauzi, îl aprobi: *Cred ca ai dreptate!, Cred că deja schiezi bine !, Eşti un bun matematician, sigur ştii să rezolvi tot.*

8. Îl etichetezi, îl ridiculizezi: *Eşti un răsfăţat şi un rău !, Zici că eşti o maimuţă !, Te comporţi ca un copil de cinci ani !*

9. Îi analizezi comportamentul, îl diagnostichezi: *Faci asta numai ca să mă enervezi !, Nu crezi asta cu adevărat !, Tu vrei doar să eviţi rezolvarea problemei !*

10. Îl linişteşti, îl consolezi, îl simpatizezi: *Şi eu m-am simţit la fel de descurajat în situaţii similare, Nu-ţi face griji, totul va fi bine, Toţi copiii trec prin asta…*

11. Îl tatonezi, îl chestionezi: *Cine ţi-a spus asta ?, Ce vei face, dacă …?, Cât te-ai pregătit pentru această oră ?*

Ultima categorie de bariere reprezintă distragerea atenţiei de la problema propriu-zisă:

12. Îi distragi atenţia, încerci să-l înveseleşti: *Să schimbăm tema, Se pare că ai pornit cu piciorul stâng, Hai să vorbim despre altceva !*

Te regăseşti măcar în unul din modurile de comunicare de mai sus ?

De ce sunt acestea blocaje de comunicare ? Pentru că adulţii trebuie să ştie că răspunsurile lor pot avea mai multe înţelesuri pentru copil. Cu alte cuvinte, comunicând cu copilul într-una din aceste 12 modalităţi, riscăm să-l facem pe copil să se oprească din vorbit, să se simtă vinovat, inadecvat sau neacceptat, să-i scadă stima de sine.

Anexa 4

Imaginea de sine şi comunicarea

Felul în care ne simţim se reflectă în modul în care ne comportăm cu ceilalţi. Cercetările au subliniat următoarele diferenţe:

Persoane cu respect de sine normal	Persoane cu respect de sine scăzut
Gândesc pozitiv despre alţii.	Tind să-i dezaprobe pe ceilalţi.
Aşteaptă să fie acceptaţi de ceilalţi.	Aşteaptă să fie respinşi de ceilalţi.
Îşi evaluează performanţa mai favorabil.	Îşi evaluează performanţa mai puţin favorabil.
Lucrează bine când sunt priviţi: nu se tem de reacţiile celorlalţi.	Lucrează greu când sunt priviţi: sunt sensibili la reacţiile negative ale celorlalţi.
Lucrează pentru şi cu oameni cu standarde înalte de performanţă.	Lucrează pentru şi cu oameni care nu critică şi nu au pretenţii.
Se simt confortabil cu persoanele pe care le consideră superioare.	Se simt ameninţaţi de persoanele pe care le consideră superioare.
Sunt capabili să se apere de comentariile negative ale celorlalţi.	Au dificultăţi în a se apăra împotriva comentariilor negative.

Anexa 5

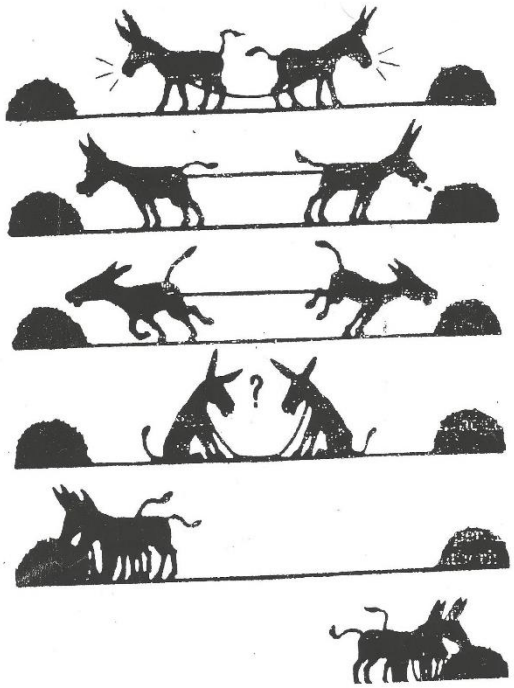

Fişă de lucru

COMUNICAREA POZITIVĂ

Niciodată nu vrei să vorbim ! **Întotdeauna întârzii !** **Este o idee stupidă !** **Nu ţipa la mine !** **Niciodată nu mă însoţeşti când merg în parc !** **Nimănui nu-i pasă de munca mea !** **Te ajut la teme când am timp !** **Mereu creezi probleme !**	**Îmi doresc să vorbim mai des.**